

AB-3219

Seat No. _____

M. A. (Part - II) Examination

April / May – 2003

Gujarati : Paper - VI

(ગુજરાતી ભાષાવૈજ્ઞાનિક અધ્યયન)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ 'ભાષા એક માત્ર માનવીની જ સિદ્ધિ છે' – એ વિધાન સમજાવી, ભાષાની સ્વરૂપગત લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.

અથવા

- ૧ ભાષા શબ્દના અર્થ સ્પષ્ટ કરી, ભાષાની યાદચ્છિકતાના સંદર્ભોને ઉદાહરણો આપી સમજાવો.
- ૨ ભાષાની ઉચ્ચારણ પ્રક્રિયા વર્ણવી એમાં ભાગ ભજવતાં વાણીઅંગો અને તેમનું કાર્ય વર્ણવો.

અથવા

- ૨ ટૂંક નોંધ લખો :

- (૧) ધ્વનિ, ધ્વનિઘટક અને ઉપધ્વનિઘટક
- (૨) ભાષાવિજ્ઞાનનો અન્ય વિદ્યાશાખાઓ સાથેનો સંબંધ.

- ૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો :

- (૧) ભાષામાં થતું ધ્વનિપરિવર્તન
- (૨) અર્થપરિવર્તન અને તેના પ્રકારો
- (૩) વાક્યમાં પદક્રમ, પદસંવાદ અને પદનિયંત્રણ
- (૪) અપભ્રંશથી ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્ભવની પ્રથમભૂમિકા

- ૪ સંસ્કૃતથી ગુજરાતી ભાષા સુધીમાં થયેલાં મહત્વનાં નામિક પરિવર્તનો ઉદાહરણ સાથે વર્ણવો.

અથવા

AB-3219]

1

[Contd..

૪ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પરિવર્તનો ઉદાહરણો સાથે સમજાવો :

- (૧) સંસ્કૃતનો 'ઋ' સ્વરનું પરિવર્તન
- (૨) અપભ્રંશથી ગુજરાતી સુધીમાં અઙનો 'એ' અને અઙનો 'ઓ'.
- (૩) મધ્યસ્થાને આવેલા એકવડા અલ્પપ્રાણ વ્યંજનોનું પરિવર્તન
- (૪) સંયોગલોપ અને પૂર્વસ્વરદીર્ઘ.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો :

- (૧) ગુજરાતીમાં પરભાષાના શબ્દો
- (૨) ગુજરાતીની સ્વરવ્યવસ્થા
- (૩) ગુજરાતી વાક્યરચના અને તના પ્રકાર
- (૪) શ્રી કે.કા.શાસ્ત્રીનું ગુજરાતી વ્યાકરણક્ષેત્રે પ્રદાન.